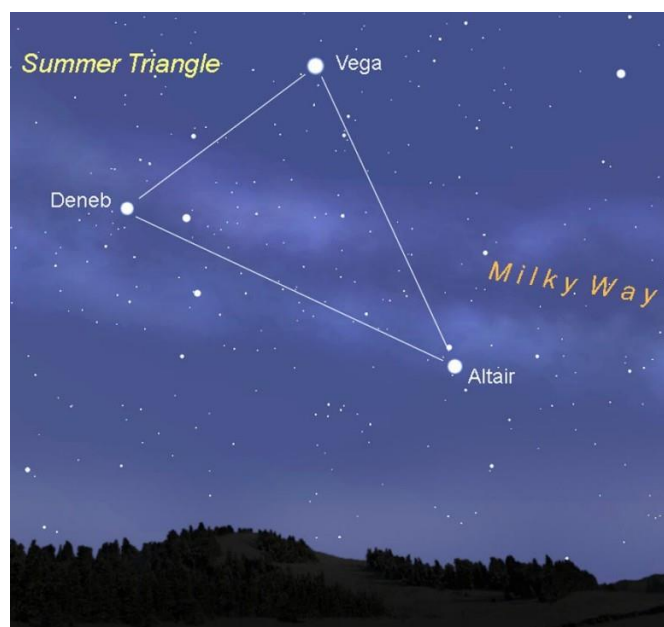

Na zvezdno nebo je neskončno bujna človeška domišljija pripela in tako ovekovečila najrazličnejše stvari in reči iz mitološkega sveta kot tudi iz navadnega življenja. Tam najdemo podrobno domišljijsko opisane pravljичne junake in njihova junaška dela, različne realne in nerealne živali, tudi čudne pošasti z neobičajnimi lastnostmi in drugo. Neverjetno, kako veliko raznih delov /organov človeka in živali je skritih med zvezdami. To ni nič nenavadnega, saj je tam postavljeno precej 'živih bitij' in včasih so zvezdo poimenovali kar po delu človeškega ali živalskega telesa, kjer se je zvezda pač nahajala (tista: - na hrbtu Medveda, - v vratu Leva, - na boku konja Pegaza, - na trebuhu Kita, v desni rami Orionu itn.). Tako so natančno opredelili njeno lego na nebu ali na določenem delu neba (ozvezdja). Na zvezdnem nebu torej najdemo zvezde, ki bi jih lahko imenovali Rama, Prsi, Noga, Nos, Usta, Oko, Srce, Kljun (nekoga) itn. Na nebu pa so tudi repi vsaj treh različnih živali.

REPI na nebu

Najbolj znani rep lahko najdemo v jasnih poletnih nočeh brez mesečine, ko visoko na jugu in okoli nadglavišča opazujemo tri zelo svetle zvezde. To so Vega, Altair in Deneb. Zlahkoto jih najdemo. Oblikujejo znameniti veliki poletni nebesni trikotnik.

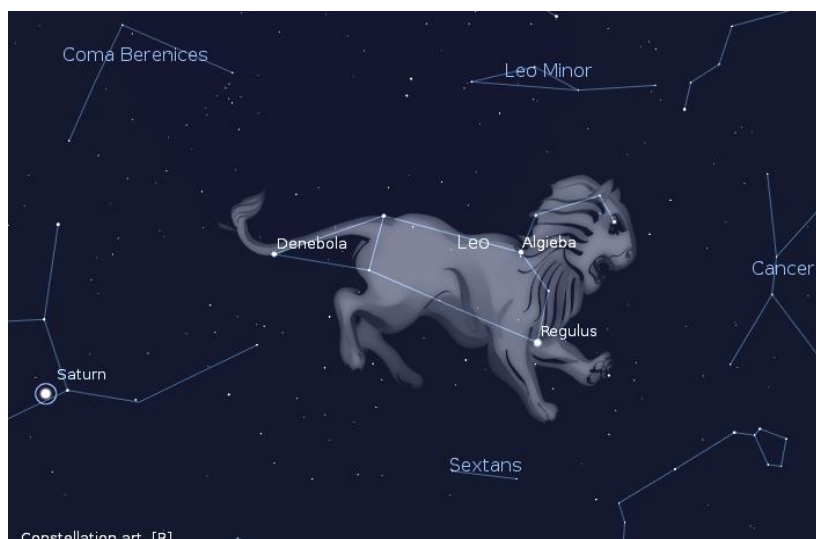
Svetle zvezde Vega v ozvezdju Lira, Altair v Orlu in Deneb v ozvezdju Labod sestavljajo veliki nebesni poletni trikotnik, ki ga lahko opazujemo v jasnih nočeh vse od sredine pomladi do pozne jeseni. V ozadju je Rimska cesta.

Deneb je glavna zvezda (α) ozvezdja Labod (Cygnus). Beseda *deneb* je arabska in pomeni *rep*, v našem primeru rep laboda. Res leži v repu te ptice. Zato bomo tej zvezdi rekli tudi **Rep**.

Deneb je zvezda vzhajalka. To pomeni, da vzhaja in, ko prepotuje nebo, zahaja. A pa to ni vse. Značilno zanjo je, da pride v naših krajih pri svojem navideznem kroženju okoli Severnice natančno nad našo glavo, v zenit, v kar se lahko prepričamo z opazovanjem.

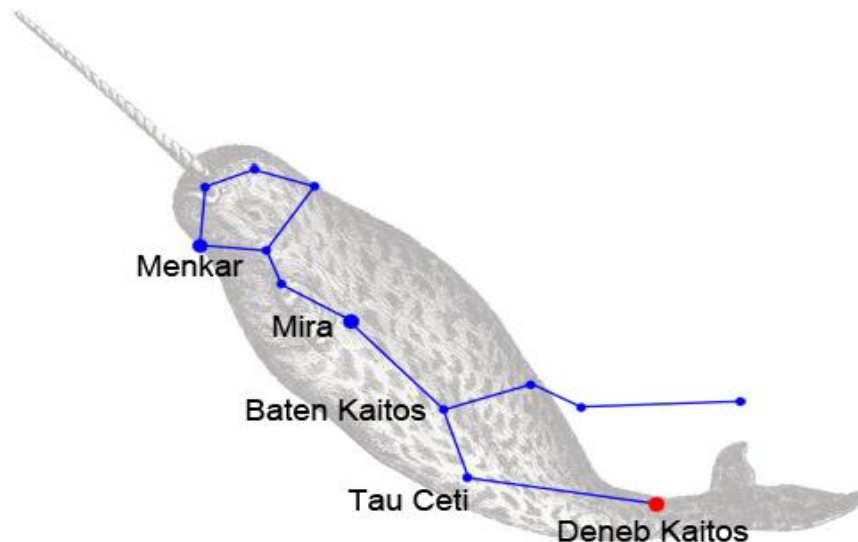

Lega zvezde Deneb (α Laboda) v repu nebesnega laboda, kjer so glavne zvezde zbrane tako, da oblikujejo križ. Ozvezdju Labod namreč rečemo tudi Severni križ.

Lega Denebole (β Leva) v repu ozvezdja Lev. Z lahkoto jo izsledimo in opazujemo s prostimi očmi.

Drugi nebesni rep je viden v ozvezdju Lev na spomladanskem zvezdnem nebu. To je zvezda Denebola (Levov rep). Tretji rep pa je v ozvezdju Kit na jesenskem zvezdnem nebu. To je Deneb Kaitos (Kitov rep)

Lega zvezde Deneb Kaitos (β Kita) v ozvezdju Kit. Da jo opazujemo s prostimi očmi se je treba kar precej potruditi.

Največji poudarek v tem spisu smo dali zvezdi Deneb - Repu v ozvezdju Labod, ki ga zares z lahko najdemo na nebu in lahko opazujemo najmanj od spomladi do jeseni in tudi pozimi, če smo tako sklenili.

Deneb je belkasta zvezda s površinsko temperaturo približno 8500 kelvina, je od nas oddaljena okoli 550 svetlobnih let, je orjakinja 45-krat večja od Sonca in v prostor oddaja svetlobo za 25 000 Sonc. Vredno jo je opazovati.

Če boste opazovali oba druga 'repa', na internetu še poglejte njune fizikalne podatke.

Slike so s spleta.

Kranj – Zlato Polje, 9. 12. 2016

Marijan Prosen